

Til lovforslag nr. L 88

Folketinget 2009-10

Skriftlig fremsættelse (9. december 2009)

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Ny politiklageordning m.v.)

(Lovforslag nr. L 88).

Formålet med lovforslaget er at gennemføre en revision af retsplejelovens regler om behandling af klager over politipersonale og om behandling af straffesager mod politipersonale. Lovforslaget bygger på betænkning nr. 1507/2009 om behandling af klager over politiet og bygger på betænkningens lovudkast. Betænkningen er afgivet af et bredt sammensat udvalg, som har haft til opgave at foretage en gennemgang og vurdering af den gældende ordning med behandling af klager over politiet og af straffesager mod politipersonale med henblik på at vurdere, om der er behov for at foretage ændringer af klageordningen.

Justitsministeriet er enig med udvalget i, at den gældende politiklageordning overordnet set må anses for at være vel fungerende, men at det bl.a. i lyset af den kritik, der har været af ordningen, er vigtigt fremadrettet både hos befolkningen og politiet at sikre grundlaget for en almindelig tillid til, at behandlingen af politiklager foregår korrekt, objektivt og retssikkerhedsmæssigt forsvarligt.

Det foreslås på denne baggrund, at der oprettes en ny myndighed – Den Uafhængige Politiklagemyndighed (Politiklagemyndigheden) – der skal overtage statsadvokaternes opgaver med at undersøge og træffe afgørelse i sager om politipersonalets adfærd i tjenesten (adfærdsklager). Den nye Politiklagemyndighed skal endvidere overtage statsadvokaternes opgave med at efterforske strafbare forhold begået af politipersonale i tjenesten samt sager om personer, der er afgået ved døden eller er kommet alvorligt til skade som følge af politiets indgriben, eller mens den pågældende var i politiets varetægt. Efter lovforslaget vil et politiklageråd med en dommer som formand og med offentlighedsrepræsentanter få det overordnede ansvar for Politiklagemyndighedens virksomhed.

Det vil efter lovforslaget fortsat være den almindelige anklagemyndighed (statsadvokaterne og Rigsadvokaten), der tager stilling til selve tiltalsspørgsmålet i straffesager om forhold begået af politipersonale i tjenesten, og som i givet fald møder i retten som anklager. Justitsministeriet lægger ligesom udvalget bl.a. vægt på, at tiltalsspørgsmålet i straffesager mod politipersonale af principielle grunde bør afgøres efter de

samme retningslinjer som i andre straffesager, idet politipersonale med hensyn til "rollen" som tiltalt i en straffesag bør behandles som alle andre borgere i forhold til retssystemet. Tiltalsspørgsmålet – i modsætning til efterforskningen – bør således behandles af den myndighed, som har en bred generel anklagerfaglig ekspertise og erfaring fra en lang række andre sagskategorier, således at der sikres en ensartet tiltalepraksis i straffesager.

Justitsministeriet er enig med udvalget i, at den foreslåede overordnede model for sagsbehandlingen indebærer, at retssikkerhedsgarantierne for alle implicerede i politiklagesagerne – der ofte er af indgribende betydning for parterne – bevares og udbygges. Det vil således være den særlige Politiklagemyndighed – som er uafhængig af både politi og anklagemyndighed – der skal varetage efterforskningen af straffesager mod politipersonale samt behandle og træffe afgørelse i anledning af klager over politipersonalets adfærd. Samtidig vil det være den almindelige anklagemyndighed, der skal tage stilling til spørgsmålet om tiltalerejsning i straffesager mod politipersonale, hvilket som nævnt vil kunne sikre en tiltalepraksis i sager mod politipersonale, som svarer til tiltalepraksis i andre tilsvarende straffesager. Modellen vil endvidere sikre en ensartet behandling af klagerne over politipersonalets adfærd hos én myndighed (Politiklagemyndigheden) og vil kunne sikre en høj faglig kompetence hos de personer, som skal forestå og udføre efterforskningen i straffesager mod politipersonale. Politiklagemyndighedens uafhængighed vil også kunne bidrage til øget borgertilgængelighed og bedre informationsformidling og give befolkningen bedre indsigt i behandlingen af politiklagesager, hvilket er vigtigt for tilliden til klageordningen og dermed dens legitimitet.

Politiets særlige forenklede sagsbehandling i mindre adfærdsklagesager (den såkaldte notitssagsbehandling), der er blevet etableret i praksis, foreslås lovfæstet og udvidet. Notitssagsbehandlingen indebærer, at mindre adfærdsklagesager, hvis klageren er indforstået, kan afsluttes med en samtale mellem en overordnet politimand og klageren og en efterfølgende notits til Politiklagemyndigheden. Notitssagsbehandlingen kan således være med til at sikre en hurtig og fleksibel gennemførelse af sagsbehandlingen i mindre klagesager og samtidig frigive ressourcer til behandling af bl.a. mere tunge adfærdsklagesager.

Det foreslås, at Politiklagemyndigheden ikke skal efterforske sager om politipersonales overtrædelse af færdselslovens

hastighedsbestemmelser i tjenesten, hvis den pågældende erkender sig skyldig, hastighedsovertrædelsen ikke skønnes at ville medføre anden sanktion end bøde eller betinget frakendelse af førerretten, og hastighedsovertrædelsen ikke involverer tredjemand. I disse sager, som afgøres meget skematisk, er der ikke behov for, at sagen efterforskes af Politiklagemyndigheden, og de nævnte sager vil efter forslaget blive behandlet af politiet.

Politiklagemyndigheden vil efter forslaget som udgangspunkt ikke skulle behandle klager over politiets dispositioner, f.eks. klager over politiets bortvisning af en person fra en lokalitet, anbringelse i detentionen eller indsættelse af politihunde. Der er tale om et meget stort antal sager, hvor der i vidt omfang indgår et betydeligt politifagligt og ledelsesmæssigt skøn, som ikke er egnet til at indgå i politiklagesystemet. Klagen vil normalt heller ikke angå magtmisbrug mv. fra politiets eller en enkelt politimands side, men skulle dette være tilfældet, vil sagen i givet fald skulle behandles af Politiklagemyndigheden efter reglerne om adfærdsklager eller eventuelt straffesager mod politipersonale. Efter forslaget vil de rene dispositionsklager således ligesom i dag som udgangspunkt skulle behandles af anklagemyndigheden (inden for strafferetsplejen) eller af politidirektørerne og Rigspolitiet (uden for strafferetsplejen).

Det foreslås endvidere, at det udtrykkeligt kommer til at fremgå af retsplejeloven, at der skal træffes afgørelse i ad-

færdsklagesager inden rimelig tid. Herudover foreslås en pligt for Politiklagemyndigheden til at underrette klager og indklagede i adfærdsklagesager, hvis der ikke er truffet afgørelse inden for 6 måneder. I straffesager foreslås en pligt til at underrette anmelder samt de personer, der skal underrettes om statsadvokatens eller Politiklagemyndighedens afgørelse (typisk sigtede og forurettede), hvis der ikke inden for 12 måneder efter anmeldelsen er truffet afgørelse om indstilling af efterforskning, påtaleopgivelse mv. Der skal både i adfærdsklagesager og straffesager gives underretning på ny, hvis der ikke 6 måneder efter den seneste underretning er truffet afgørelse.

Endelig foreslås det, at den forenklede procedure for behandling af erstatningskrav i retsplejelovens kapitel 93 a om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning også skal kunne anvendes ved erstatningskrav i sager om personer, der er afgået ved døden eller kommet alvorligt til skade som følge af politiets indgriben, eller mens den pågældende var i politiets varetægt. Dette indebærer bl.a., at der vil være en særlig nem adgang til domstolsprøvelse i disse sager med beskikkelse af en advokat for den erstatningssøgende.

Idet jeg i øvrigt tillader mig at henvise til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg hermed anbefale lovforslaget til det Høje Tings velvillige behandling.